

PETITA DEFENSA
DEL PENSAMENT INTEGRAL

i II

Els perills de l'autodidactisme

Si hi ha, doncs, com insinuàrem fa uns dies, una necessitat de responsabilitat en tota cultura, hi ha, d'altra banda, una necessitat que pot menar, de no ésser acomplida, a l'autodidactisme i la necessitat d'un mestratge. Tantmateix, cal aclarir de primer antuvi un concepte: aquestes notes són escrites per aquelles persones, per a joves sobretot, que no essent-los permès de fer una carrera, sigui per les causes que sigui, volen fer-se una cultura, tenir un coneixement un xic apegonat de problemes de la vida, decantar-se per una especialització i recèixer, en el dia de demà, en un nòm tal vegada envejable.

Seguim, doncs. L'autodidactisme és aquella persona qui per ella sola es fa una cultura i que estudia i llegeix aquelles obres que són adients al fi que es proposa. Hi pot haver dues classes d'autodidactes: a) aquells qui per intuïció excel·lent vagin copsant gairebé inconscientment allò que els cal per assolir el fi determinat; b) aquells qui, àdhuc volent tenir una intuïció dels estres del treball que els calen, divaguen per ci per lla, picotegen els camps ignats, inexplorats per ells, de la cultura, i, a fi de comptes, solen fer-se un garbuix de doctrina que, a la primera investida de tota persona que ha estudiat amb ets i uts, esdevé anorreada i, llavors, aïll s'adonen que han perdut el temps. Els calia un mestratge i no el tingueren o potser per petulància i per un refiar-se massa en ells mateixos, el defugiren, àdhuc el blasmaren.

Ací teniu els perills de l'autodidactisme. Com remeiar-los? Ja ho he dit i de bell nou ho repeteixo: amb el mestratge. Els homes cims de la humanitat si han arribat on han arribat —un Aristòtil, un sant Tomàs— la majoria i això en el camp del pensament, ha estat molts cops pel mestratge, per l'orientació que els donà el seu mestre. Cal un mestratge adés per aquells qui tenen intuïció a manta —car un mestratge no els farà la feina més feixuga, sinó que els l'alleugerirà— adés per aquells que no tenen aquesta llum d'intuïció per a copsar l'orientació necessària. Així no divagaran.

Tantmateix, hi ha qui encara pot preguntar més: és que jo, obrer; jo, oficinista; jo, dependent; jo, manyà, puc fer-me una cultura, una cultura sòlida? Si que us la podeu fer, amic: obrer, oficinista, dependent, manyà. Us la podeu fer amb el mateix temps, repeteixo, que ara pels vostres ne-

guits espirituals sou servit d'emprar a llegir sense to ni so, a llegir aquells llibres sense ordres de matèries, d'autors, d'orientacions, coses totes elles que cal que compatin per no errar el fitó d'una cultura integral. (No és així, admirat i car amic Ferran i Mayoral?)

I un mestratge, pot trobar-se? Pot trobar-se si semblantment sou servit de cercar-lo. Avantatges, no gens menys, d'haver-lo trobat? El mestratge, que serà tot contacte amb una persona sòlida en cultura general i de vegades especialitzada, pot dur-nos els avantatges que globalment es desprenen del que dessús ha estat dit: un ordre, una orientació amb què tal vegada no es pensava, i un no perdre el temps. I encara: mai no ens cansarem de lluitar contra l'art o la ciència hodierna de divagar. En converses amb el meu amic Josep Maria Capdevila, un dels esperits més sòlids i fins de la nostre cultura, hem sempre convingut en parlar d'aquest tema(1).

La vida és breu —en una reminiscència balmasiana!—; la vida és breu i nosaltres la hi fem més encara, en l'esdevenidor de demà encara més que avui. D'altra banda, la cultura de dia en dia tendeix a l'especialització, a donar a mans diverses allò que no hi ha molt era una sola mà. Ara bé; voleu fer-me el favor, lector amic, de lligar aquests dos conceptes: vida breu i cultura de dia en dia tendint a l'especialització? Això que no pot lligar-se per un que no és professional, que dedica a la cultura els seus ocis que li dona el treball, però que mercès a una sana i sàvia orientació d'aquests ocis pot arribar a ésser un professional el dia de demà. En podríem

encontrar alguns exemplars, fins i tot a casa nostra.

Hi ha plantejat en el món hodiern sengles problemes, preocupacions que no es poden deixar de la mà si no es vol viure en un materialisme anorreador i que desfà la mateixa vida: problema moral, problema pedagògic, problema social, problema religiós, problema artístic, problema literàrio-artístic, problema filosòfic, problema biològic, problema històric etc, etc. Ara bé; si la vida és breu i si cadascun d'aquests problemes abons eren en una sola mà i avui per l'especialització són en diverses mans, com no condemnarem el fer de tants homes, de tants joves qui en les hores que els vaga: tu obrer, oficinista, dependent, manyà, llegeixen d'aquests problemes que és impossible que assimilïn com a substància pròpia? Abans els caldria tan sols per a cada una d'aquestes matèries una preparació i després s'adonarien que aquell camp era massa gran i que curta com és la vida, sols podrien abassegar-ne una sola part.

A evitar aquest mal ve el mestratge; a evitar els mals de l'autodidactisme ve un sòlid mestratge. Cert autodidacte podrà arribar a un rendiment excel·lent; però per bé que aquest cas sigui comptat, penseu que hi hauria arribat més ràpidament amb l'ajuda d'altri. El qui, però, no fa res més que divagar, no té lloc propi d'orientació, aquest si que és l'altra la segona, la primera víctima de l'autodidactisme. I si no n'hi hagués tants, potser no sentiríem tantes nícieses i tantes divagacions com es senten arreu i que, per més pena, de vegades es veuen escrites.

J. MIQUEL i MACAYA

(1) L'anterior article i el present hi ha alguns mesos que foren escrits i l'autor, vol públicament constatar que està joiós de veure que les idees exposades ací són les mateixes, en l'ordre estrictament intel·lectual, que les exposades per Oller-Laprune al seu "Le prix de la Vie". Cal dir que dec la coneixença, directa, d'aquell llibre magistral, a l'obra filosòfica: "Manuel de Philosophie Thomiste" —Tequi, 70 francs— d'en Collin; és a dir, a la molta bibliografia que figura en un llarg apèndix com a ampliació de doctrina. Hi dec tant a aquella obra de formació! D'altra banda, puix que interessa pels problemes de pensament, cal que digui que dinant a Tarragona un dia de la passada Setmana Santa a casa del meu amic l'eminent Dr. Miquel Vilatimó, Doctor en filosofia a la Universitat de Luvaina, va dir-me que Nicolàs Balthasar professor de Metafísica general i especial de l'esmentada Universitat recomanava a la joventut estudiosa les obres d'Oller-Laprune. Vaig quedar satisfet per tal com veia que Collin no m'havia enganyat —la seva filosofia mai no m'hà enganyat!— i que d'altra banda la valor d'Oller-Laprune venia avalada per un professor tant prestigiós. "Le Prix de la Vie", fou editada l'any 1890 per primer cop; i l'edició que jo tinc 1931, és... quina dirieu? La que fa cinquanta. Editor Belin, 40 francs, pàg. 496 en 8.

BANYS DE LA ROCA Font del Sol (Mas Colet)

Esplèndida Piscina

Aigua sempre neta i soledada

Servei de Restaurant

Dinars : Berenars : Ressonps
Licors de totes les marques
Es serveixen begudes gelades
Aigües ferruginoses

Bell paisatge al peu del Mogent

A 500 metres de La Roca